

I i II Jornades d'Intercanvi Cultural (Mallorca i Menorca)

Els escriptors mallorquins i Jacint Verdaguer fou el títol de les I Jornades d'Intercanvi Cultural que tingueren lloc a Mallorca els dies 28, 29 i 30 d'abril de 2006, organitzades per la Càtedra Ramon Llull de la UIB, la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la UVic, la Societat Verdaguer i la Societat Catalana de Llengua i Literatura, amb el suport econòmic de l'Institut d'Estudis Baleàrics i de la Institució de les Lletres Catalanes i amb la col·laboració de la Societat Arqueològica Lul·liana i la Fundació Rotger-Villalonga.

Les Jornades es van inaugurar a la seu de la Societat Arqueològica Lul·liana de Palma on la seva presidenta, Maria Barceló, donà la benvinguda als participants. Josep Massot i Muntaner fou el primer conferenciant, que repassà l'amplíssima relació *Verdaguer i Mallorca*.¹ Es visità després el casal Aguiló que allotja des de 1967 la Societat Arqueològica Lul·liana i se celebrà l'assemblea de primavera de la Societat Verdaguer, on s'avançà el programa «provisionalment definitiu» d'unes II Jornades a Menorca.

L'endemà l'expedició es traslladà al monestir de Miramar, fundat per Ramon Llull al s. XIII, on es van fer diferents lectures literàries —Llull, Verdaguer, Costa i Llobera i M. dels S. Oliver, entre d'altres— recollides en un petit dossier per Llorenç Soldevila. A continuació s'anà cap a son Marroig, antiga possessió de l'Arxiduc Lluís Salvador, i es visità la casa i el temple de marbre de Carrara, un mirador esplèndid sobre la Mediterrània.

1. Podeu llegir el text ampliat de la seva intervenció a «Jacint Verdaguer i Mallorca». *Escriptors i erudits contemporanis. Sisena sèrie*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2006, p. 59-97.

En una de les sales nobles de la casa, tingué lloc la conferència de Joaquim Molas sobre *Les lectures lul·lianes de Verdaguer*, que va refer els vincles de l'obra de Verdaguer amb Llull i el *Llibre d'Amic e Amat*. La jornada continuà amb un dinar a son Moragues, residència dels convidats de l'Arxiduc. A la tarda els assistents visitaren Valldemossa, on es llegiren també diversos textos, i la Cartoixa, en una cel·la de la qual Damià Pons parlà sobre *1906: un any de glòria per a la cultura catalana; l'aportació mallorquina*.

L'últim dia de les jornades tocà el torn als llocs vinculats amb la vida i obra de Miquel Costa i Llobera, Pollença i Formentor: una primera visita al temple parroquial de la vila, on Bernat Cifre —que féu de guia i orador tot aquell matí de diumenge— recità l'*Epitafi* de Costa i Llobera davant el sepulcre del poeta; una segona, a la casa pairal de l'escriptor pollencí —gràcies a la gentilesa de l'actual propietària, Maria Bou Villalonga— que conserva el regust senyorial de tombant segle XIX i on es varen llegir alguns textos poètics més; es visitaren després les Cases Velles de Formentor, antiga propietat dels Costa, en què Cifre recità part de *La tosa*; i, finalment, la seu de la Fundació Rotger-Villalonga, a Cala Murtra, on alguns membres de la junta reberen els assistents.

A la sala d'actes, Carme Bosch pronuncià la darrera conferència, *La petita pàtria dins la poesia de Costa i Llobera*, que revisava l'entorn de Pollença i de Formentor en l'obra de Costa, amb cançons populars pollencines i projecció d'alguns dibuixos inèdits de l'autor. Després de la recitació de *Lo Pi de Formentor* per part de Cifre, es tancaren les jornades en aquell lloc de record de Costa i Llobera i amb una ràpida visita a la platja de Formentor, la Cala Gentil del poeta.

El dinar al port de Pollença clausurà definitivament les I Jornades d'Intercanvi Cultural que van aconseguir el que cercaven: un espai de diàleg sobre aspectes culturals i lingüístics amb participants de tots els territoris catalanoparlants (Catalunya, València i Mallorca).

Les II Jornades d'Intercanvi Cultural (Menorca, 27-29 d'octubre de 2006) —les actes de les quals es poden llegir en el primer dossier d'aquest mateix número de l'*Anuari*— foren organitzades per la Societat Verdaguer, la Societat Catalana de Llengua i Literatura, l'Institut Menorquí d'Estudis (IME), la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic, la Institució de les Lletres Catalanes i la Universitat de les Illes Balears.

El primer dia començà amb la visita al Museu de Menorca, ubicat a l'antic convent franciscà de Jesús de Maó. Posteriorment, a la seu de l'IME, tingué lloc la inauguració oficial amb Manel Martí, Conseller de Cultura i Educació del Consell Insular Menorquí, que donà la benvinguda als participants. La primera conferència, de Josefina Salord Ripoll, presidenta del Consell Científic de l'IME i que tingué un paper destacadíssim en l'organització de les Jornades, va versar sobre *Verdaguer i Menorca* que, amb material inèdit, va revisar la relació del poeta amb l'illa mai trepitjada i la seva influència posterior en escriptors menorquins. Acabà el dia amb un sopar al Claustre del Carme de Maó.

Dissabte es visità Ciutadella i les sessions acadèmiques es feren al Cercle Artístic de Ciutadella, una entitat cultural que celebrava el 125 aniversari. El matí Jaume Corbera de la UIB parlà sobre *Mossèn Alcover i el Primer Congrés de la Llengua (1906)* i repassà el paper d'Alcover i la gènesi i desenvolupament de la trobada internacional de la cultura catalana, de la qual es complia el primer centenari. A la tarda, Àngel Mifsud Ciscar, cap de la secció de Llengua i Literatura de l'IME, llegí la conferència *Menorca: quatre projectes per a la llengua*

en els tres darrers tombants de segle que resseguí l'estat del català a Menorca del XVIII al XX.

Com a complement del matí, abans del dinar de germanor ofert per l'Ajuntament de Ciutadella en un restaurant del port, es participà d'una interessantíssima ruta cultural i literària per Ciutadella —des de l'Ajuntament fins a la costa de Capllonch, passant per la Seu o el Seminari— guiada de manera excel·lent per Miquel Àngel Limón, cap de protocol de l'Ajuntament, i completada amb una tria de lectures preparada per Josefina i Maite Salord.

L'endemà Es Migjorn Gran acollí els assistents a les Jornades, i a la biblioteca de la població, que conté el llegat del folklorista menorquí Francesc d'Albranca (pseudònim de Francesc Camps i Mercadal), el professor Joan Francesc López Casanovas pronuncià la conferència *Poesia popular: els glosadors a Menorca*, acompanyada de material àudio ben interessant. A continuació i abans que el dinar a Fornells posés el punt i final definitiu, tingué lloc el plenari de la Societat Verdaguer, en què s'apuntà la conveniència de fer una altra edició de les Jornades a València, es presentà *Barcelona. Textos per a un llibre* (OCESV, sèrie B, volum 38) a càrrec de Francesc Codina i Pere

Farrés —curador i revisor respectivament del volum— i s'anuncià ja el VII Col·loqui Internacional Verdaguer per a la tardor de 2008.

La realització de totes dues Jornades —amb la participació d'una trentena de filòlegs i historiadors procedents de tots els territoris catalanoparlants que anaven acompanyats de familiars o amics— enforteix els vincles acadèmics i humans tan importants per a la nostra cultura. Des d'aquí volem donar les gràcies a tots els que han contribuït a fer possibles aquestes dues edicions a les Illes, tot aconseguint que unànimement els assistents s'enduguessin una profunda impressió per l'experiència privilegiada de visitar llocs de memòria i de bellesa mallorquins i menorquins, gaudint alhora de l'erudició dels ponents.